

بررسی بازنمایی مؤلفه های فرهنگی و مذهبی در شبکه «من و تو» (مطالعه موردی: سری اول برنامه ببین تی وی)

مهدی اثنی عشران

دکتری مدیریت رسانه، گروه مدیریت رسانه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)
esnaashar@gmail.com

عباس زمانی

دکتری مدیریت رسانه، مدیر گروه علوم ارتباطات موسسه آموزش عالی دانش پژوهان پیشرو، اصفهان
zamani@daneshpajooohan.ac.ir

فائزه تقی پور

عضو هیأت علمی و دانشیار گروه علوم ارتباطات، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان (نویسنده مسؤل)
faezeh.taghipour@gmail.com

چکیده

بازنمایی یکی از تکنیک‌هایی مؤثری است که اهمیت رسانه را بسیار تشدید کرده است و صاحبان قدرت و سلطه برای تثبیت و گسترش اهداف و نفوذ فرهنگی خود به این شیوه متوسل می گردند. فرهنگ یک مفهوم انتزاعی است که نمودهای عینی دارد و بازنمایی می تواند از طریق تاثیر انتزاعی بر ارزشها و ایدئولوژی افراد بسیاری از نمودهای فرهنگی که شامل آداب و رسوم، هنجارها و کنش ها می باشد را دستخوش تغییر در جهت اهداف مالکان رسانه نماید. هدف این پژوهش بازنمایی مؤلفه های فرهنگی و مذهبی در شبکه «من و تو» بود. روش پژوهش کیفی با رویکرد توصیفی و تحلیلی بود که برای نیل به این هدف قسمت اول برنامه ببین تی وی پخش شده در سال ۹۷ از شبکه من و تو با روشی هدفمند مورد تحلیل نشانه شناختی قرار گرفت. از مهمترین یافته های این پژوهش تغییر سبک زندگی ایرانی- اسلامی به زندگی غربی از طریق تغییر باورها و ارزشهای اسلامی و با استفاده از کلیشه سازی و طبیعی سازی جزئیات مولفه های فرهنگی بود. یافته ها نشان داد که برنامه ببین تی وی با تغییر در ارزشها و هنجارهای مذهبی مخاطبان ایرانی سعی در تغییر سبک زندگی و ایجاد بی هویتی مذهبی در افراد دارد.

واژه‌های کلیدی: بازنمایی، ببین تی وی، من و تو، شبکه جم، بی بی سی

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۸/۶

مقدمه

رسانه‌ها بالاخص تلویزیون در ایران به جزء لاینفک زندگی روزمره اغلب انسانها تبدیل شده است. در این میان شبکه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای سهم عمده‌ای از تماشای تلویزیونی مخاطبان ایرانی را از آن خود کرده‌اند، شبکه تلویزیونی من و تو نیز از شاخص‌ترین این کانالهاست (گراتی، ۱۳۹۴). برنامه‌بین‌تی‌وی از برنامه‌های اخیر این شبکه است. این ریالیته‌شو یا یک نمایش واقعیت است که در آن مخاطبان گزینش شده را در مقابل اخبار و رویدادهای قرار می‌دهد که به صورت هدفمند انتخاب شده‌اند و نظرات و واکنشهای آنان را در مورد آن به نمایش می‌گذارد.

چارچوب نظری

نشانه‌شناسی

نشانه‌شناسی به دنبال رمزگشایی مفاهیم شناختی و سازمان‌نشانه‌هاست و تنها شامل علائم زبانی نیست و نشانه‌های شنیداری و دیداری را هم در برمی‌گیرد، علاوه بر این زبان دستگامی از نشانه‌هاست که بیانگر افکارند (آسابرگر، ۱۳۸۹).

مفاهیم دال، مدلول، دلالت

مفهوم "دال"، (دلالت‌کننده و نشانگر) است. دال می‌تواند به یک ماده و موضوع مشخص و معین ارتباط یابد و این ماده و موضوع متعلق به قلمرو واژه‌هاست.

مفهوم "مدلول"، (دلالت‌شونده و نشانده) است. سوسور ماهیت ذهنی مدلول را با مفهوم خواندن آن مشخص می‌کند. مدلول کلمه بلبلی پرنده‌ای به نام بلبلی نیست بلکه تصویر ذهنی آن است. پس نشان‌دهنده یک شی و یک امر واقعی بیرونی نیست بلکه بیان ذهنی از یک شی است (اباذری، ۱۳۷۷).

الگوی بازنمایی رولان بارت

بارت نشانه‌شناسی را وسیله‌ی تحلیل فرایندهای معنابخشی می‌داند که طبقه‌ی بورژوا به وسیله‌ی آن فرهنگ تاریخی و طبقاتی خود را بر طبیعت جهانی تحمیل می‌کند. به این اعتبار، نشانه‌شناسی روش اساسی نقد ایدئولوژی است.

«سوسور استدلال می‌کند که معنی هر اصطلاح در نظام زبان، شامل دال به علاوه مدلول،

تحت عنوان نشانه است «دال (ویژگی لفظ / آوا) + مدلول (ایده) = نشانه (معنی کل)

بارت، بعد دیگری را به این معادله اضافه می‌کند:

{زبان دال + مدلول = نشانه

{اسطوره دال + مدلول = نشانه(لافی، ۲۰۰۷: ۵۷)

فیسک می پندارد واقعه ای که قرار است از تلویزیون پخش شود خود پیشاپیش رمزگذاری شده است و تلویزیون در صدد است تا آن را به لحاظ فنی پخش کردنی و به لحاظ فرهنگی پذیرفتنی سازد. بر این اساس، او رمزگان تلویزیون را در سه سطح واقعیت، بازنمایی و ایدئولوژی تقسیم بندی کرده است. واقعه ای که قرار است از تلویزیون نمایش داده شود خود پیشاپیش با رمزهای اجتماعی رمزگذاری شده است (مهدی زاده، ۱۳۹۲).

به زعم فیسک سنت نشانه شناسی در تلویزیون به دنبال آن است که تلویزیون چگونه معناها را به وجود می آورد که در خدمت منافع غالب در جامعه باشد و به چه روش هایی آن را در میان مخاطبان خود از گروه های بسیار متفاوت اجتماعی اشاعه می دهد. در نظر فیسک معنا فقط زمانی ایجاد می شود که واقعیت و انواع بازنمایی و ایدئولوژی در یکدیگر ادغام می شوند و به نحوی منسجم و ظاهراً طبیعی به وحدت برسند. نقد نشانه شناختی یا فرهنگی، این وحدت را واسازی میکند و نشان می دهد که طبیعی به نظر آمدن این وحدت ناشی از تأثیر بسزای [رمزهای] ایدئولوژیک بر آن است (فیسک، ۱۳۸۰: ۱۳۰).

جدول (۱): رمزگان و سطوح بازنمایی در مدل فیسک

رمزگان	سطوح بازنمایی
رمزگان اجتماعی	واقعیت
رمزگان فنی	بازنمایی
رمزگان ایدئولوژیک	ایدئولوژی

منبع: (فیسک، ۱۳۸۰)

در توضیح تکنیک نشانه شناسی به کار رفته در مقاله پیش رو باید به چند نکته اشاره کرد، در تحلیل نشانه شناسی فیلم به شش نظام نشانه شناسی نظر داشته ایم.

دسته اول: نشانه های تصویری است که بیشتر به کارکرد نشانه های شمایی اشاره دارد.

دسته دوم: نشان ههای حرکتی است که بیشتر به حرکات دوربین، تقطیع و تدوین اشاره دارد.

دسته سوم: نظام نشانه های زبان شناسانه گفتاری است که بخش جایگاه کلام، زبان گفتار، مکالمه و تفسیرهای خارجی را در سینما دارد.

¹ Laughey

دسته چهارم: نظام نشانه های زبان شناسی نوشتاری است که بخش وسیعی از کارکرد نوشتار همچون عنوان فیلم، عنوان سکانس ها، متن پلاکاردها و تابلوهای درون فیلم را در نظر دارد (احمدی، ۱۳۸۸).

دسته پنجم: نظام نشانه های آوایی غیرزبان شناسانه است که بیشتر به اشکال گوناگون اصوات و جایگاه صداهاى طبیعى در سینما اشاره دارد. در اینجا حتى سکوت نیز می تواند در متن نشانه ای آوایی قلمداد شده و تحلیل گردد. جینکرمعتقداست که چنانچه از سکوت به طرز نامناسبی استفاده شود می تواند اثر نمایشی عظیمی بر روی بینندگان بگذارد. دسته ششم: نظام نشانه های موسیقایی است که بخش های مورد نظر آن موسیقی متن، موسیقی فیل منامه و هرگونه موسیقی موجود در فیلم است (فیسک، ۱۳۸۰).

بازنمایی رسانه ای

بازنمایی، فرایندی است که طی آن، تغییراتی بر هویت واقعی افراد و گروه های اجتماعی اعمال می شود. نظریه بازنمایی اجتماعی که توسط مسکوویچ^۱ ارائه شده است، این مسئله را توضیح می دهد که مردم چگونه از طریق بازنمایی اجتماعی زندگی خود را تفسیر می کنند و به آن معنا می بخشند (بریک ول^۱، ۱۹۹۲). زبان، ابزار بازنمایی واقعیت است، تجلی های زبانی به صورت صدا، تصویر و... است که واقعیت را منعکس می کند. در این میان، رسانه ها زبان ارائه بازنمایی از واقعیت را دارد و از خصیصه چند زبانی برخوردار است. مثلا رسانه سینما، دربر گیرنده تصویر و صدا است (استافورد^۲، ۲۰۰۳).

استوارت هال (۲۰۰۳) استدلال می کند که واقعیت به نحو معنادار وجود ندارد و بازنمایی یکی از شیوه های کلیدی تولید معناست. باید تأکید کرد که هر محصول یا تولید رسانه ای، به ویژه تولیدات رسانه های تصویری، اعم از خبر، مستند و حتی یک سخنرانی یا مراسم دعا و نیایش، با واقعیت آن وقایع بسیار متفاوت هستند و در واقع، در فرایند ارتباطات رسانه ای، رسانه اقدام به بازنمایی واقعیت می کند و به طور حتم، معنای تولیدی در این فرایند، معنای تولید شده به وسیله رسانه به شمار می رود، نه آنچه در واقعیت وجود دارد و رسانه همواره در این فرایند، خنثی و بی طرف نیست. (مالوی، ۱۳۸۲).

استراتژی های بازنمایی

دو استراتژی مهم در بازنمایی کلیشه سازی و طبیعی سازی مطرح است.

¹ Breakwell

² Stafford

کلیشه سازی، فرایندی است که بر اساس آن جهان مادی و جهان ایده ها در راستای ایجاد معنا، طبقه بندی می شود. تا مفهومی از جهان شکل گیرد که منطبق با باورهای ایدئولوژیکی است و در پس پشت کلیشه ها قرار گرفته اند.

طبیعی سازی، به فرایندی اطلاق می شوند که گویی اموری آشکارا طبیعی به صورتی عرضه میشود که از طریق آن اختهای اجتماعی، فرهنگی و تاریخی هستند. طبیعی سازی به شکل ضمنی، دارای کارکردی ایدئولوژیک است (بارت، ۱۳۸۰: ۱۰۵).

شرق شناسی و تغییر مفاهیم رسانه ای

بحث ادوارد سعید درباره شرق شناسی، بسیار شبیه به بحث قدرت دانش فوکو است. یک گفتمان از طریق رویه های بازنمایی متفاوت، یک شکل دانش نژادپرستانه درباره ی «دیگری» (شرق) تولید می کند که به شدت در فعالیت ها و عملکردهای قدرت (امپریالیسم) درگیر است. سعید، قدرت را به گونه ای تعریف می کند که بر شباهت ها یا همانندی های میان فوکو و مفهوم هژمونی گرامشی تأکید دارد. هژمونی ایده های اروپایی درباره شرق، برتری اروپا و عقب ماندگی شرق را تثبیت می کند. (کیلانی، ۱، ۲۰۰۸)

صرف نظر از ریشه های تاریخی و نظری شرق شناسی، به طور خلاصه می توان گفتمان حاکم بر شرق شناسی را در معرفی خود و بازنمایی دیگران، در چارچوب ذیل ارائه کرد:

جدول (۲): گفتمان حاکم بر شرق شناسی در معرفی خود و بازنمایی دیگران

چارچوب های معرفتی خود (غرب)	چارچوب های بازنمایی دیگری (اسلام و مسلمانان)
توسعه و نوگرایی	عقب ماندگی و تحجر
تساهل و بردباری	تعصب و خشونت
صلح طلبی	شرارت و جنگ طلبی
عقلانیت و مسئولیت شناسی	جنون و تندروی
قربانی تروریسم	مروج تروریسم
آزادی زنان	سرکوب زنان

منبع: (مهدی زاده، ۱۳۸۷: ۹۹)

¹ KilaniI

شرق شناسی در این مقاله بدین جهت اهمیت دارد که گفتمان برنامه های واقع نما مانند بین تی وی می تواند نمایشی از گفتمان خود و دیگری باشد همانطور که در نتایج این پژوهش بدان خواهیم رسید.

بازنمایی جنسیت و حجاب

جنسیت از طریق گفتمان حاکم بر رسانه های جمعی، الزامات و الگوهای خود را ارائه و بیان می دارد. رسانه های جمعی با بازنمایی الگوهای هنجاری حاکم بر زندگی اجتماعی در قالب اجراهای نمایش گونه، عملاً نقش برسازنده و بازتولید کننده ی این هنجارها را در زندگی اجتماعی امروزی بر عهده می گیرند. آنها با ارائه ی تصویری خاص از مناسبات میان دو جنس، می توانند نقش مهمی در نهادینه شدن چهارچوب معنایی آن تصویر خاص داشته باشند. از این نظر رسانه های جمعی می توانند به صورت ابزاری سیاسی درآیند تا در دست یک گروه، طبقه (همچون طبقه ی جنسی)، قشر یا صاحبان اندیشه و مرام خاص، به وسیله ی سوء استفاده و آزار دیگران بدل شوند. بنابراین ضرورت می یابد مناسبات جنسیتی در رسانه های جمعی مورد تحلیل قرار گیرد. (سلطانی و رحمتی، ۱۳۸۶)

پرسش های پژوهش

پرسش اصلی

بازنمایی مؤلفه های فرهنگی و مذهبی در برنامه "بین تی وی" چه مواردی را نشان می دهد؟

پرسش فرعی

اصلی ترین مفاهیم و پیام های فرهنگی و مذهبی برنامه "بین تی وی" چه مواردی است؟

روش پژوهش

این پژوهش، از نوع پژوهش های کیفی، توصیفی و تحلیلی است و از آنجایی که هدف اصلی آن، چگونگی بازنمایی مؤلفه های فرهنگی اجتماعی است، از روش "نشانه شناسی" برای اجرای آن استفاده شد؛ زیرا "بازنمایی"، مسئله اصلی فرایند نشانه شناسی است. برای تحلیل دلالت های آشکار، از رویکرد کلاسیک سوسوری بهره جسته ایم ولی به دلیل خلأهای موجود در نشانه شناسی سوسور، برای تحلیل لایه های پنهان درونی، از الگوی مرتبه دوم بارت نیز استفاده شد.

حوزه پژوهش

حوزه پژوهش این تحقیق، کلیه برنامه های بین تی وی ۱ شبکه من و تو است که تا کنون از این شبکه پخش شده است. از مجموع برنامه تولیدی پخش شده در زمان مذکور، یک قسمت در سال ۱۳۹۷ به صورت هدفمند، به عنوان نمونه انتخاب شده است. این برنامه ها بر حسب منطق نمونه گیری غیر احتمالی و با روش "نمونه گیری هدفمند" انتخاب شده اند. دلیل انتخاب این قسمت، ویژگیهای خاص این قسمت بوده است. زیرا در قسمت اول با کلیه شرکت کنندگان و وضعیت آنها آشنا می شویم و میتوانیم تحلیل کاملتری ارائه دهیم.

اعتبارروایی

پژوهش حاضر در ارائه مقوله ها، طبقه بندی و تعریف آن ها، از منابع معتبر متعددی استفاده کرده است. اما به دلیل داشتن ماهیت کیفی و تفسیری، مدعی ارائه نتایج تعمی م پذیر نیست. یافته ها و دسته بندی های نهایی به رویت ده نفر از اساتید صاحب نظر و مرتبط با رسانه و فرهنگ رسید و نظرات اصلاحی آنان اعمال شد.

عملیاتی کردن مفاهیم پژوهش

از طریق توصیف و تشریح مؤلفه ها و محورهای فرعی تر صورت گرفته است. بازنمایی مولفه های فرهنگی، اجتماعی در برنامه بین تی وی: عناصر شکلی زنان و مردان یا حضور ظاهری آنان + کنش های آنان + عناصر محتوایی برنامه ها + رمزگان فنی تلویزیونی. عناصر شکلی یا حضور ظاهری: آرایش + پوشاک + زیورآلات + وسایل و محیط صحنه. کنش ها: کنش های کلامی (مونولوگ ها و دیالوگ ها) + کنش های غیرکلامی (حرکات چهره، توانالیه و حرکات بدن). عناصر محتوایی برنامه ها: رویدادهای برنامه ها (اصلی و فرعی) + موضوعات برنامه ها (اصلی و فرعی) + روایت های برنامه (اصلی و فرعی). رمزگان فنی تلویزیون: تصویربرداری + نورپردازی + تدوین + صدا + موسیقی. تحلیل در این تحقیق، در سطح محصول صورت گرفته و واحد تجزیه و تحلیل داده ها، "سکانس پلان" بوده است. ابزار و شیوه های گردآوری اطلاعات شامل ضبط برنامه ها، تهیه شناسنامه های نشانه شناختی برای واحدهای متن برنامه ها و جداول ... بوده است.

یافته ها

بین تی وی یک برنامه واقع نما یا شوی ریالیته^۱ است که در چندین کشور به زبان آن مکان ساخته شده است

حق امتیاز ایده این برنامه در اختیار گوگل باکس^۲ (برنامه ای که از سال ۲۰۰۷ تا کنون از شبکه ۴ انگلیس پخش می شود) است که شبکه های گوناگونی در سراسر جهان با پرداخت حق کپی رایت و با رعایت شرایط میتوانند برنامه را بسازند.

این برنامه در ۱۷ کشور دنیا تهیه و پخش شده و برنده بهترین شوی ریالیته تلویزیون از بفتا^۳ بوده. تلویزیون من و تو برای اولین بار این برنامه را به صورت همزمان در دو کشور مختلف (انگلستان و کانادا) ضبط کرده و در غالب یک برنامه پخش می کند.

در چنین برنامه هایی چند خانواده ثبت نام می کنند و شبکه من و تو برنامه های مختلفی را نشان می دهد

این برنامه، یک شو واقعی است که در آن افراد تلویزیون می بینند. افراد عادی به تماشای تلویزیون جلوی دوربین تلویزیون خواهند نشست و درباره آن حرف خواهند زد. بین تی وی در ابتدا یک شبکه اینترنتی ویدئویی، که به صورت کاملاً آماتوری در یوتیوب^۴ برنامه پخش می کرده بود. رادیو سوئد در این زمینه می نویسد: «رها اعتمادی، برنامه اینترنتی بین تی وی را به همراه چند تن از دوستانش راه اندازی کرد که پس از مدتی گسترش یافت و به تلویزیون من و تو تبدیل شد.»

قسمت اول: در این قسمت افراد و خانواده های شرکت کننده در برنامه معرفی می شوند. در این قسمت از مقاله فقط کلام گوینده فیلم نقل گردیده است. روایت کننده خانم آمنه است که اصالتاً افغانی می باشد و تن صدای خاصی دارد و فارسی را با لهجه خوبی صحبت می کند.

معرفی افراد	روایت	رمزگان
سیامک و زهره	هشت ساله با هم زندگی می کنند ولی دو ساله رسماً ازدواج کردن	ازدواج سپید
وحید و اشکان	دو دوست که اتفاقاً فامیل هم هستند و علاقه زیادی به موزیک دارند	علاقه به موسیقی

¹ Reality show

² Gogglebox

³ British Academy Television Awards

⁴ youtube

فرزین و پارمیس	پدر و دختر اهل منچستر. پارمیس از شش ماهگی انگلیس بوده و به جورایی انگلیسیه	انگلیسی شدن
رضاء، نیما و پویا	سه دوست صمیمی اهل تورنتو	روابط دوستانه و زندگی مجردی
کامبیز و هیرید	دو دوست قدیمی ده ساله	هم خانگی دو همجنس
بهناز و مریم	دو خواهر که مریم مدیر یک رستوران در تورنتو است	اشتغال زنان
علیرضا، فریبا و شادی	که از برنامه بفرمایید شام کانادا با آنها آشنا شدیم	ارجاع به برنامه بفرمایید شام به عنوان منبع
مریم	و پسرانش (محمد و امیر) و دوستشان حمید در منچستر	خانواده بدون پدر زندگی خانوادگی با نامحرم
دلناز و نگار	دو دوست در منچستر	زندگی مجردی
رضا و رضا	دو دوست که تا فرصت پیدا می کنند از دست زنهایشون فرار میکنند و میشینند پای تلویزیون رایان کوچولوهم پایه تلویزیون دیدن پدر و پدرخونده	پدر خواندگی (طلاق زن فرزند دار و ازدواج با دوست همسر سابق)
بهداد و سپیده	در برنامه بفرمائید شام کانادا آشنا شدیم	ارجاع به برنامه بفرمایید شام به عنوان منبع

در قسمتی دیگر روایتگر هنگام رجوع به سوژه بعدی مطالب جدول زیر را بیان میکند که همان طور که در بالا اشاره شد یکی از استرژئی های بازنمایی با عنوان طبیعی سازی می باشد:

گوینده: برمی گردیم به تورنتو. سگ فریبا حسابی داشت دلبری می کرد
فریبا در حال غذا دادن به سگ: بخور خاله. بخور مامان
گوینده: همینطور چیکو در منچستر (منظور از چیکو، سگ فرزین است)

۱) سطح نخست: واقعیت ظاهر، لباس، چهره پردازی، محیط، رفتار، گفتار، حرکات سر و دست، صدا و غیره. این رمزهای اجتماعی را رمزهای فنی به کمک دستگاههای الکترونیکی رمزگذاری می کنند.

۲) سطح دوم: برخی از رمزهای فنی عبارت‌اند از: بازنمایی دوربین، نورپردازی، تدوین، موسیقی و صدابرداری که رمزهای متعارفِ بازنمایی را انتقال می‌دهند و رمزهای اخیر نیز بازنمایی عناصری دیگر را شکل

سوژه اول: لباس کاروان المپیک

مجری مجله خبری شبکه یک سیمای جمهوری اسلامی ایران در مورد لباس المپیک صحبت می‌کند و اعلام میکند با توجه به فرصت ده روزه تا المپیک مسئولین دست به کار شده‌اند تا طرحی نو دراندازند.

مصاحبه با شهروند: متاسفانه خیلی ضعیف بود و جای تاسف داره
مصاحبه با رئیس کارگروه مد: ما آمادگی خودمان را اعلام کردیم هیچ تماسی با این کارگروه گرفته نشده

تکه ای از مصاحبه با معاون وزیر آقای هاشمی: به لحاظ ارزش ریا لی چیزی حدود چهارمیلیارد و دویست میلیون تومان

مصاحبه با رئیس کارگروه مد: چیزی که ما دیدیم و شنیدیم در کشور دیگری طراحی شده و نکته دوم درد آوری مساله این اتفاقه

شخصیت	کنش	مدلول رمزگان
وحید	۴ میلیارد تومن؟ از کدام خزانه؟ از کجا؟	-عدم مدیریت اقتصادی در ایران -بی حساب و کتاب بودن خزانه ایران
فرزین	آبرو و حیثیت را می‌برند. همه دنیا نگاه می‌کنند اگه به تو داده بودند بهتر طراحی می‌کردی	نداشتن آبرو ایرانیان در سطح جهان
مریم	اگر به ورساچی میدادند طراحی کنه اینقدر نمی‌شد این هزینه اگر صرف آموزششون می‌شد بهتر بود	-معرفی برند خارجی مدگرایی -کم کاری در مورد آموزش

سوژه دوم: افسانه بایگان (سلبریتی‌ها)

برنامه خندوانه که میهمان آن خانم افسانه بایگان است. کنشهای افراد هنگام مشاهده این شخصیت طبق جدول زیر رمزگشایی گردیده است.

شخصیت	کنش	رمزگان
مادر	یه مدتی تو ایران شایعه بود می گفتند مادر نیما فلاحه بابا ایرانو ولش کنی میگن مادر مهناز افشاره	-نمایش خود و دیگری -طبیعی بودن شایعه در ایران

سوژه سوم: عمل جراحی بینی

در این قسمت برنامه برنامه ای معرفی می شود که از همان شبکه یعنی من و تو پخش می گردد و در آن فردی را نشان می دهد که قصد عمل جراحی بینی دارد.

شخصیت	کنش	رمزگان
فرزین و پارمیس	من میخوام عمل کنم پدر: ایران؟ دختر: نه اینجا پدر: اینجا که همه دماغا خوبن دختر: میدونم ولی پلاستیک که فقط دماغ نیست اگه به تو داده بودند بهتر طراحی می کردی	-معرفی انواع دیگر از عمل زیبایی زنان -ضرورت عمل زیبایی در غرب به هر دلیلی -تمسخر جراح
مریم و پسرانش	لولو بدهید هلو تحویل بگیرید سوسول بازی درمیارن تو انگلیس ، ایران سرپایی عمل می کنند بعد از عمل: فرقی نکرده. سرش کلاه گذاشتن	-بی اهمی ت بودن جراحی در ایران -مهم بودن عمل های زیبایی در غرب
دلناز و نگار	ایران چشم بسته عمل می کنند اصلا نمی پرسه چی میخواین؟	-مهارت جراحان ایرانی به دلیل تکرار عمل -بی اهمی ت و سرپایی بودن عمل در ایران -عدم صحبت پزشکان ایرانی با مریض

سوژه چهارم: مالیات

این قسمت که بیشترین زمان برنامه به آن اختصاص داده می شود مربوط به پرداخت مالیات در ایران است. بین تی وی در این قسمت تلفیقی از برنامه های صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران را که به موضوع مالیات اختصاص داشته را به صورت هدفمند انتخاب کرده و آن را در معرض دید بینندگان قرار می دهد.

شخصیت	کنش	رمزگان
دلناز و نگار	یعنی میخاد بگه که مردم بهانه میارند که مالیات ندهند	-قانون شکنی -دورزدن سیستم‌های مالیاتی توسط مردم
سیامک و زهره	توجه کردی هیچ کس نمیخاد مالیات بده فساد مالیاتی اول از توی خود اداره مالیات شروع میشه هیچ کس دوست نداره مالیات بده از بس ازشون دزدی شده	-طبیعی شدن فساد اقتصادی در ایران -تابودی ارزشها
رضا، نیما و پویا	این حسی که شما در انگلیس برای پرداخت مالیات داری تو ایران هم داشتی؟؟ اصلاً فرار مالیاتی به این دلیل که میبینی اون چیزی که دارن ازت به زور میگیرن نه به خودت میرسه نه به کسی که نیاز داره فرهنگ مالیاتی تو ایران جا نیفتاده خرج خودشون میشه. آقازاده‌ها تمام این کارها باعث میشه افراد بدون صداقت باشند مثل شوروی سابق. اون میدزده چرا من ندزدم؟	-در انگلیس حس خوبی با پرداخت مالیات به دست می آوری -ترغیب ایرانیان مقیم جهت پرداخت مالیات به دولت انگلیس -مقایسه پایبندی به قوانین مالیاتی در ایران -پایبندی به ارزشها
رضا و رضا	چون مردم به ازای مالیات چیزی نمیگیرند اطمینان نیست خانه از پای بست ویران است	-عدم هزینه بجای مالیات در ایران -تقویت روحیه یاس و ناامی دی نسبت به آینده ایران
مریم و پسرانش	مالیات سه هزار میلیارد تومن چقدر میشه؟؟ اون قدیمی شد حالا دوازده هزار میلیارد	ارجاع به اختلاس و بازخوانی یک پرونده -دزدی های کلان در ایران

در ادامه مردی صحبت میکند که سبیل بلندی دارد و در مورد اینکه هوای کاسهها را داشته باشید. امسال اوضاع کسب و کار خوب نبود و نیز از برخورد خوب ممیزها نسبت به قبل صحبت می کند.

شخصیت	کنش	رمزگان
مریم و پسرانش	تو با این سبيلات برو ميگن يه پولی هم بهت ميديم	-تمسخر قانون و روابط کاری در ايران انجام امور در ايران بر اساس قلدری
سيامک و زهره	بنده خدا قشر ضعيف هر روز ضعيف تر ميشن الان با چهار تا آدم ضعيف تر از اينجا صحبت کنی ماليات که هيچي دوست داری کمکشون کنی ماليات خيلي تاثير داره روی چرخه اقتصاد بله.اگه درست و برای مردم مصرف بشه	-حس وطن پرستی و هم نوع دوستی ایرانیان مهاجر -نگرش غربی منطقی مبتنی بر ضرورت وجود ماليات
رضا و رضا	توی يه اداره برای یک امضا اينقدر بالا و پايين ميشی که بيخيال ميشی	بروکراسی خسته کننده ايران

سوژه پنجم: رئیس نامحسوس

مجددا برنامه ای از شبکه من و تو معرفی و تبلیغ می گردد به نام رئیس نامحسوس. رئیس شرکت با گریم در پست خدمتکار می شود و فعالیت میکند. در سخت ترین پست. حتی در بعضی جاها دست شویی را نظافت میکند و بدون واسطه از احوال کارکنان و وضعیت شرکت جويا می شود و...

در پایان به همه آنها که سیاه پوست هم هستند، خانه، پول و ماشین می دهد و مشکلات آنها را حل میکند.

شخصیت	کنش	رمزگان
وحید و اشکان	منم اينكار رو می کردم اگر کسی برای مقاصد تو از جونس مایه بگذازه،	عدم وظیفه شناسی مدیر
رضا، نیما و پویا	عالیه.البته اگر رئیس نامحسوسها ایرانی نباشن. چون همه رو اخراج ميکنن	-تخریب هویت ایرانی -تصويرسازی نادرست از مدیران ايران -آسودگی اخراج نیروی انسانی در ايران
رضا و رضا	این بنده خدا واقعا زجر کشیدس	سیاهپوستان زجر کشیده

سوژه ششم: حجاب اجباری

این قسمت در رابطه با حجاب است و مصاحبه ای که برنامه اتاق خبر شبکه با مسیح علی نژاد در خصوص را اندازی کمپین آزادیهای یواشکی زنان در ایران انجام داده را پخش می کند. علی نژاد می گوید:

“خبرنگاری از آقای ظریف می پرسد: چرا زنانی که به کشور شما می آیند باید اجباراً حجاب داشته باشند که آقای ظریف جواب داده: آنها با حجاب مشکل ندارند چون جزئی از فرهنگ ماست. برای همین تصمیم گرفتم حتی با فتوشاپ هم که شده آقای ظریف رو با حجاب کنم و ازش بپرسم چه حسی دارید؟ ما از ۷ سالگی فتوشاپی شدیم. به همین دلیل است که دو شخصیتی شده ایم. چون داخل خونه یه شخصیتی داریم ولی در اجتماع یک شخصیت کاذب و دروغینه دیگه

در جمهوری اسلامی این طور وانمود شده که اگر بدحجاب باشی بهت تجاوز میشه در سیستم تبلیغاتی جمهوری اسلامی مرد ایرانی رو مرد متعصبی نشون دادند که حجاب زنهاشون نماد غیرت و تعصب اونهاست“

شخصیت	کنش	رمزگان
مریم و پسرانش	من از مسیح علی نژاد خیلی خوشم میاد روسی بستن مثل کسانی که دندون درد دارند تو این آفتاب گرم بلا نسبت همشون خر سقط میشه یه ملحفه باید بیچن دور سرشون. یکی بدنشون... تخم مرغ هم باشی آب پز میشی مادر: فرهنگسازی باید بشه که به مردها بگن شما چشمهاتون رو درویش کنین دولت نمیکذاره اینها روسری رو درآرن به مردها چه ربطی داره من یه عکسی دیدم که در عربستان دو تا مرد داشتند چشم چرونی یک زن روبنده دار را می کردند	-تمسخر حجاب -تقدس زدایی از حجاب -مسیح علی نژاد، اسطوره بی حجابی -عدم سیاستگذاری صحیح دولت -تضعیف مردم سالاری در ایران -تشبیه حجاب زنان به تخم مرغ آب پز و سقط خر -مقایسه رفتار حجاب و رفتار مردان در ایران و عربستان

<p>وحدید و اشکان</p>	<p>وحدید: ما باید از اول زیر ساختی عمل کنیم و فرهنگ سازی کنیم همیشه که یکی بگذارد و یکی نگذارد رضا: چرا اتفاقا همین درسته. اونطوری خیلی مسخره میشه. مثل الان. روسری وسط سر، مانتو کوتاه</p>	<p>-عدم فرهنگ سازی و زیرساخت سازی جهت حجاب -عدم وجود حجاب صحیح در ایران</p>
<p>رضا، نیما و پویا</p>	<p>خوب درسته حجاب جز قانون اون کشوره مگه دست ظریفه اونم دولتی</p>	<p>-حکومتی بودن حجاب -عدم توانایی دولتمردان جهت رفع مساله حجاب</p>
<p>رضا و رضا</p>	<p>خیلی حرکت خوبی. مردها هم متوجه میشند حجاب چقدر سخته</p>	<p>دست و پا گیر بودن حجاب</p>
<p>دلناز و نگار</p>	<p>توی کشور سعودی هم همینطوره؟ نه تصور کن هر روز مجبور کنن سرت کلاه بگذاری اجباری درست نیست به نظر من کار این کمپین به جایی نمیرسه مگه این که مردها برونند بیرون روسری سرشون کنند</p>	<p>-مقایسه حجاب در ایران و عربستان -عدم اجباری بودن حجاب در عربستان -ایده دادن جهت پیشبرد اهداف -عدم موفقیت کمپین ها در ایران -روسری سر کردن مردان -جهت اعتراض به حجاب</p>
<p>سیامک و زهره</p>	<p>چقدر بدم میاد از این طرز فکر هیچ وقت به مردای ما یاد ندادن که زنها رو عین خودتون ببینید عین آدمها</p>	<p>-تساوی حقوق زن و مرد -عدم برابری زن و مرد در تربیت ایرانی -عدم باور به آدم بودن زن ها</p>

سوژه هفتم: شبکه جم^۱

در سال اخیر شماری از بازیگران سینمای ایران به شبکه جم پیوسته اند. در این میان خانم هایی که به این شبکه پیوسته اند اقدام به کشف حجاب نموده اند. در این قسمت یکی از برنامه های شبکه مذکور با نام سریال شهر فرنگ که در کشوری ثالث ساخته شده است و با

¹ GEM

بازی بازیگران ایرانی من جمله خانم پردیس افکاری که با پیوستن به جم کشف حجاب نیز کرده ، به نمایش گذاشته می شود.

شخصیت	کنش	رمزگان
رضا ، نیما و پویا	خیلی سریال خوبیه محتواش خوبه ولی بازیها مصنوعیه خانمه بهتر بازی میکنه	-ضعیف جلوه دادن برنامه های شبکه رقیب -اشاره به پردیس افکاری و قدرت بازیگری او(دفاع از هنرپیشه ها)
وحید و اشکان	به نظر من دوبله اش اصلا خوب نیست نسبت به برنامه های قبلیشون بهتر شده صدا گذاری بده آخه آپشن ها شون کمه	-دوبله نامناسب -ضعف و بی بضاعتی شبکه جم
سیامک و زهره	بیا بریم ببینیمش. دنبالش کنیم. خیلی وقت سریال ندیدیم مخصوصا از جم تی وی دوستش دارم	تبلیغ و تشویق به تماشای شبکه جم

سوژه هشتم: بی بی سی^۱ فارسی

خبری از شبکه بی بی سی فارسی پخش می گردد که در آن عنوان می گردد:
“طی اقدام خیراخواهانه صلیب سرخ سایتی^۲ طراحی شده که به کمک آن می شود افراد
گمشده را پیدا کرد. بسیاری از افغانها که در راه مهاجرت به اروپا ارتباطشون با خانواده قطع
شده و یا ناپدید شده اند را می توان از این سایت پیگیری کرد”

شخصیت	کنش	رمزگان
بهداد و سپیده	همیشه در حال فرار و مهاجرت بودند افغانها آخی بیچاره ها	-بدبختی افغان ها -مهاجرت علت بدبختی
رضا ، نیما و پویا	یکی از کشورهایی که هم از جنگ و هم از تعصبات خودش ضربه خورده افغانستانه چه سایت جالبی	-علت مشکلات افغانستان خود مردم -عدم تاثیر کشورهای جنگ افروز در مشکلات افغانستان -تبلیغ سایت های غربی

¹ BBC

² Tracetheface

کارآمد و به روز بودن سازمان صلیب سرخ	تکنولوژی کمک کرده واقعاً همین سایت را ببین	وحید و اشکان
-اقدامهای مفید سازمان صلیب سرخ -علاج واقعه بعد از وقوع	خوبه که به سری از آدمها هستن که درک میکنن اینها رو و کارهایی انجام میدن خدا کنه همشون پیدا شن	سیامک و زهره

سوژه نهم: اخبار تکنولوژی شبکه خبر با موضوع جاسوسی اطلاعات

شبکه خبر سیمای جمهوری اسلامی ایران در قسمت اخبار تکنولوژی به مبحث جاسوسی اطلاعات می پردازد که مجری این برنامه فردی با تیپ مذهبی (کت و شلوار پوشیده و محاسن دارد) به نظر می رسد. کارشناسان در خصوص بازی جدید پوکمون گو اظهار نظر می کنند و آن را "حلقه تکمیل شده اطلاعات زمینی برای پروژه گوگل" می دانند.

شخصیت	کنش	رمزگان
رضا، نیما و پویا	اصلا به گوشم نرسیده که اسرائیل این بازی رو سوپر جاسوس معرفی کرده	-عدم درستی و صحت اخبار ایران -دفاع جانبدارانه از اسرائیل
سیامک و زهره	خود شون تو کوچکتترین مسائل آدمها دخالت دارن	جاسوسی حکومت ایران در زندگی خصوصی مردم
رضا و رضا	الان فضا یه طوره که همه باید همه چیزی رو بدونند، توی فیس بوک برند فکر کنم این جای یکی دیگه اومده مثلا کارشناس اصلی نیومده این رو از بقالی سر کوچه آوردن اینم ستار (و خنده هر دو) واقعا دلایل موفقیت این بازی چه بود؟ خیلی دلایل داره ولی الان موضوع چیز دیگه ایه. جاسوسیه و اینا میخوان برنامه پر کنن	-ضروری بودن شبکه های اجتماعی -تمسخر کارشناسان ایرانی -دروغ گویی دولت ایران -تصویرسازی جاسوسی در دولت ایران
مریم و پسرانش	کجاش تکنولوژی؟ اگه تکنولوژی داشت تو خونت یه ماشین ریش تراش داشت (زوم روی چهره مادر در حال خمیازه) این یکی ریش نداره	-عقب افتاده بودن افرادی که در ایران محاسن دارن -عدم ارتباط افراد ریش دار با تکنولوژی

-خسته کننده بودن تصاویر -مرتبط با ایران -افراد بدون محاسن باسوادتر -عدم علمی بودن مطالب -نقش حکومت در هر مساله ای -توهم دشمنی در حکومت ایران	آره به این میخوره یه ذره درسخون باشه چرت و پرت دارن میگن حالا چطوری میخواد جاسوسی کنه؟ بابا یه چیزی از خودشون درآوردن ده دقیقه دیگه میگه یازده سپتامبر هم مربوط به همین بازی پوکمنگو بوده	
---	--	--

جداول فوق در سطح دوم الگوی فیسک می باشد زیرا موضوع مقاله در رابطه با این سطح که همان بازنمایی می باشد قرار دارد، در آن رمزگان فنی که شامل روایت و انتخاب نقش آفرینان و مواردی از این قبیل را شامل می شود، بررسی گردید و مشخص شد .

قراردادن مخاطب در موقعیت سلطه هژمونیک، از دیگر نحوه های القای معنی و پیام در این شبکه است. موقعیت سلطه هژمونیک، نخستین موقعیت رمزگشایی یک گفتمان تلو یزیونی از نظر حال است . یعنی: موقعیتی که در آن بیننده یک گزارش تلویزیونی، معنای ضمنی را همان گونه که توسط منبع پیام رمزگذاری شده است، دریافت می کند. در درون رمز مسلط عمل می کند و معنای اقتدارگرایانه، بی طرفانه و حرف های پیام را به عنوان امری “طبیعی”، می پذیرد (هال، ۱۳۹۱). جدول زیر به تحلیل نشانه شناختی نشانه های بسامد در این برنامه اختصاص دارد.

دلالیت ثانویه	دلالیت اولیه	
	مدلول (دال مرتبه دوم)	دال
بی اعتنایی به موازین دینی و اعمال مؤلفه های غیر بومی در سبک زندگی	زن و مرد مدرن ایرانی، متعلق به طبقه متوسط جدید	نوشیدن مشروبات الکلی
ضرورت وجود میلمان جهت تماشای تلویزیون	آرامش و راحتی	میلمان
محوری بودن سلیقه و انتخاب در مصرف میوه	وفور و تنوع میوه در انگلستان	بشقاب های میوه
زندگی شاد و بدون دغدغه	خوش گذرانی	رقصیدن همراه با آواز جناب خان

زدن جام شراب به هم توسط زن و مرد	تکمیل جشن و سرور	تقدس زدایی از طریق طبیعی جلوه دادن
آبازور	تکمیل دکوراسیون منزل	سبک زندگی غربی
پارچه قلمکار روی میز	تلفیق سنت و مدرنیته	حس نوستالژیک
کتاب مثنوی معنوی روی میز	شعر و ادبیات	شرکت کنندگان در برنامه انسانهای باسوادی هستند
آرایش خاص موی سر خانمها	هارمونی در ظاهر	مدگرایی
لباس پاره وحید	آزادی سلیقه	پوشش تقلیدی
استفاده از شمع	نماد خوشبختی، عشق و آرامش	سبک زندگی
نظم و پاکیزگی	زیبایی	غرب زیباست
مچ بند و زیورآلات مردانه	آزادی در پوشش	اعمال مولفه های سبک پوشش غربی

نتیجه گیری

در هر رویداد تلویزیونی که حاصل رمزگذاری های متعدد و چندلایه است، واقعیتی از واقعیت های اجتماعی و انسانی به شیوه ای خاص و هدفمند، بازنمایی می شود. ارزش ها، هنجارها و یا تخریب باورهای مذهبی یا ایدئولوژیک مسلط فرهنگی در یک کشور، نقش تعیین کننده ای در شکل گیری ذهنیت های مخاطب دارد.

نتیجه گیری از یافته های پژوهش را با این نقل ها از " اومبرتو اکو^۱" پیرامون تحلیل نشانه ها که می گوید در بحث بازنمایی نشانه هر چیزی که بتوان آن را به عنوان جانشین چیز دیگری به کار برد و "پیرس^۲" که می گوید مفسران باید به نشانه ها معنا بخشند و یک پیام را در متن اجتماعی، سیاسی و فرهنگی مطالعه کنند، آغاز می کنیم.

¹ Umberto Eco

² Charles Sanders Peirce

بر اساس سبک ارتباطی افراد و زیبایی محیط و دکور این برنامه که به صورت نمایشی این تلقی را ایجاد می کند که دوربین واقعیت محیط هر خانه و روابط افراد را نشان می دهد، زندگی در غرب همراه با آرامش، آزادی و منطق است و در برابر آن در ایران همه چیز بر مبنای فشار و بدون تصمیم گیری منطقی از سوی دولت بوده و مردم نیز بالطبع همانی شده اند که دولت متصور می شود.

برتری تربیت غربی به دلیل فراگیری زبان انگلیسی، عشق به موسیقی، اشتغال و استقلال کامل زن و آزاد بودن روابط جنسی در رمزگان این برنامه وجود دارد.

در هر خبری که به اجرای قانون یا احترام به ضوابط دوستی یا مسئولیت اجتماعی نسبت به جامعه اطراف اشاره دارد، تمسخر و خنده دار بودن این مساله به طور قالبی و کلیشه ای، بدون استثنا در هر مورد وجود دارد.

این برنامه با تبلیغ و القای مفاهیمی چون تجدد گرایی و زندگی با کیفیت در کنار ازدواج سپید یا داشتن زندگی مشترک و هم خانه بودن مادر و پسر با دوستان پسر خانواده، سعی در نشان دادن آزادی و راحتی در غرب و عقب ماندگی در ایران را دارد. این مساله با تخریب و تهدید ارزش های اسلامی و پایبندی ایرانیان به اعتقادات مذهبی همراه است.

به کاربرد عباراتی چون "بخور مامان" در مورد سگ به عنوان یک حیوان خانگی و معرفی سگ ها با نام مشخص و احترام به حیوان با معرفی دقیق آن به مخاطب، سعی برنامه را در طبیعی سازی حضور حیوان خانگی در زندگی خانوادگی و خصوصی مخاطبان ایرانی نشان می دهد.

کلیشه سازی و القای عدم مدیریت صحیح دولت به خصوص در مباحث اقتصادی در هر برنامه تکرار می شود و سعی در افزایش روحیه یأس و نا امی دی در ایرانیان دارد.

مجموعه عوامل دست اندرکار برنامه سازی و تولید در شبکه تلویزیونی من و تو، با رو یکرد تقلید ماهرانه و هوشمندانه از شکل، محتوا، آیتم ها، نحوه چیدمان و ساختار بندی برنامه های و سبک زندگی منسجم و خوش ساخت شبکه های تلویزیونی واقع نما^۱ انگلیسی و آمریکایی از یک سو و افزودن برخی عناصر ایرانی به شکلی معتدل، جذاب و خوشایند ذائقه زن متعلق به طبقه متوسط و مرفه ایرانی، موفق به تولید برنامه های پرمخاطبی شده اند و توانسته اند با برخورداری از لحنی نرم و تکیه بر سرگرمی، اوقات فراغت و دیگر مؤلفه های جذاب و پرکشش سبک زندگی با مخاطبین ایرانی در اقصی نقاط جهان به تعامل بپردازند.

---

¹ Reality TV

این برنامه با تبلیغ و القای مفاهیمی همچون فردگرایی، آزادی های بدون قاعده و به تعبیری بی بند و باری، امانیزم غربی، خوب بودن انسان های غرب نسبت به انسانهای شرقی و تضعیف هنجارها و باورهای مذهبی، هدف خاصی را در جامعه در حال گذار ایران دنبال می کند و با تحریف مسیر مخاطبان از مقابل دوربین به همراه دوربین، سعی در قرار دادن مخاطب در موقعیت دریافت پیام های متعارض با فرهنگ درونی خود اما بسیار طبیعی شده، دارد. یعنی موقعیتی که مخاطب این برنامه ها، معانی ضمنی را همانگونه که توسط صاحبان آن بر ساخته شده، دریافت کرده و به عنوان امری "طبیعی" می پذیرند.

در تحلیل یافته های این پژوهش بر مبنای استراتژی طبیعی سازی بارت در تلویزیون می توان به این مسأله اشاره کرد که برنامه بین تی وی بر بی تفاوتی نسبت به مسائل مربوط به مذهب و پایبندی به اصول مذهبی و اخلاقی این مسأله را طبیعی نشان داده و بر اساس نظریه کاشت در طول زمان به مخاطب القا می کند که عدم پایبندی به اصول مذهبی تاثیری بر زندگی انسان ندارد و اتفاقاً زندگی بدون مذهب، پیشرفته تر و با سبک زندگی مدرن تری همراه است. به عنوان مثال زندگی دو پسر به همراه مادر و پسر دیگری که دوستانشان است و همه با هم در یک خانه زندگی می کنند و یا در مورد دیگری نشان می دهد که دختر و پسری (سیامک و زهره) هشت سال بدون ازدواج با هم زندگی کرده اند و حالا دو سال است که ازدواج کرده اند. این موارد به طور مستقیم با اشاره به کلمه مذهب و اسلام پیام رسانه ای خود را انتقال نمی دهد اما به طور غیر رسمی اصول مذهبی مسلمانان را زیر سوال می برد. بر مبنای نظر ادوارد سعید درباره تصویری که رسانه از عقب ماندگی و تحجر در مقابل توسعه و نوگرایی غرب نشان می دهد، می توان به سوژه لباس المپیک اشاره کرد که مخاطب (فرزین) به این اشاره دارد که "آبرو و حیثیت ما را جلوی دنیا برده اند" و یا مخاطب دیگر (کامبیز) که گفت "هرکس دیگری طراحی می کرد بهتر از این بود".

در یکی از برنامه های بین تی وی سوژه انجام عمل زیبایی بینی در ایران است. بر اساس تفسیر مخاطبان در ایران جراحی بینی خیلی سطحی و سرپایی شده و تقریباً همه مردم بدون توجه به اثرات آن و بسیار ناآگاهانه عمل می کنند و پزشکان ایرانی بی اهمی ت و بدون توجه به ایده مخاطب عمل جراحی زیبایی انجام می دهند.

در سوژه افسانه بایگان، تحلیل یافته ها نشان می دهد که مخاطبان مخالف سعی دارند نشان دهند که سلبریتی ها بخشی از جامعه ایران نیستند و ایران به عنوان یک مفهوم مهم برای همه ایرانیان کشوری مبتنی بر شایعه و تحجر در افکار عمومی است که این یافته با نظریه ادوارد سعید نیز مطابقت دارد.

در سوژه مالیات، بازنمایی مفاهیم ارائه شده نشان می دهد که این برنامه با صحبت درباره هزینه ها و وضعیت اقتصادی سعی دارد کشور را نابسامان و عدم تسلط مدیریت در بخش های اقتصادی و مالی نشان دهد و به این مسأله اشاره دارد که اختلاس و بی نظمی اقتصادی بخش مهمی از زندگی ایرانیان است.

در سوژه رئیس نامحسوس، رمزگان استخراج شده که تخریب هویت ایرانی، مقایسه غرب با ایران و القای عقب ماندگی در کشور و تعصب و خشونت در ایران در مقابل تعهد و بردباری و یا تندروری در مقابل مسئولیت پذیری در مشاغل ایرانی مطرح است.

در بررسی سوژه حجاب اجباری، یافته ها نشان می دهد که بحث حجاب زنان در ایران به شکل یک پدیده حقوق بشری به آن نگاه می شود و این برنامه سعی دارد با ایجاد یک گفتمان بحث برانگیز درباره حجاب، به طور غیرمستقیم مخاطب را مجاب کند که حجاب در ایران یک قانون اجباری و فضایی رعب انگیز برای زنان دارد. مخاطبان با اشاره به مسائلی مانند فرهنگی سازی پیرامون حجاب، قانونی بودن حجاب، مقایسه ایران با کشورهای عربی منطقه و غربی، تحلیل وضعیت بدحجابی زنان در ایران و دولتی و حکومتی بودن مسأله حجاب سعی داشته این مسأله را از یک عرف و قاعده اسلامی خارج کرده و جنبه سلیقه ای و سیاسی به آن بدهند.

در سوژه مربوط به تحلیل شبکه جم و سریال های آن، تناقض در تحلیل ها وجود دارد. به گفته بعضی مخاطبان حاضر در برنامه ببین تی وی درباره سریال های شبکه جم؛ "سریال خیلی قشنگی بوده ولی بازی ها مصنوعی اما محتوا و داستان قوی است". در واقع مجموعه سریال های جم به لحاظ محتوا و بازی بسیار ضعیف بوده و روایت های داستانی آنها هیچ مطابقتی با اصول دینی ما ندارد.

در بخشی دیگر، بر اساس نظرات و تحلیل های مخاطبان این برنامه، بی.بی.سی فارسی محتوای عقلانی دارد و این شبکه بدون سوگیری وضعیت ایران و کشورهای منطقه را نشان می دهد. بلافاصله پس از آن اخبار تکنولوژی شبکه خبر با موضوع جاسوسی اطلاعات ارائه می شود و این دنبال هم بدون، قدرت مقایسه به مخاطب می دهد، به طوریکه مخاطبان به طور مستقیم و مشخص به بی طرفی آمریکا و اسرائیل در ساخت بازی های رایانه ای و تولید نرم افزارهای جاسوسی اشاره می کنند. مریم، رضا، سیامک و زهره به نقش دولت ایران در تنظیم محتوای جاسوسی اشاره می کنند و سایر کشورها را بی تاثیر می دانند.

منابع

اباذری، یوسف (۱۳۷۷) «رولان بارت، اسطوره مطالعات فرهنگی»، فصلنامه ارغنون، شمار ۱۸، پاییز ۱۳۷۷: ۱۵۷-۱۳۷.

- آسابرگر، آرتور (۱۳۸۹) روش های تحلیل رسانه، ترجمه: پرویز اجلالی، چاپ چهارم تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه ها.
- احمدی، بابک (۱۳۸۸) از نشانه های تصویری تا متن، تهران: نشر مرکز.
- بارت، رولان (۱۳۸۰) «اسطوره در زمانه حاضر»، مترجم: یوسف ابادری. فصلنامه ارغنون، شماره ۱۸، پاییز ۱۳۸۰: ۱۳۵-۸۵.
- خسروی، امی دعلی و شهناز خسروی (۱۳۹۲) «بررسی شیوه های بازنمایی زن در شبکه ی تلویزیون ماهواره ای من و تو»، فصلنامه رسانه، شماره ۶۲، پاییز ۱۳۹۲: ۴۳-۶۲.
- سلطانی گرد فرامرزی، مهدی و محمد مهدی رحمتی (۱۳۸۶) «شیوه های بازنمایی جنسیت در سینمای ایران»، فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات، شماره ۱۰، زمستان ۱۳۸۶: ۷۹-۹۸.
- سورین، ورنر جوزف و جیمز تانکارد (۱۳۸۱) نظریه های ارتباطات، ترجمه: علیرضا دهقان، چاپ سوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران .
- گراتی، کریستین (۱۳۸۴) زنان و سریال خانوادگی، ترجمه فاطمه کرمعلی، چاپ اول، تهران: اداره کل پژوهش های سیما.
- گونتر، بری (۱۳۸۴) روش های تحقیق رسانه ای، ترجمه: مینو نیکو، چاپ اول، تهران: اداره کل پژوهش های سیما.
- فیسک، جان (۱۳۸۰) «فرهنگ تلویزیون»، ترجمه مژگان برومند، فصلنامه ارغنون، شماره ۱۹، زمستان ۱۳۸۰: ۱۴۲-۱۲۵.
- گیرو، پیر (۱۳۹۲) نشانه شناسی، ترجمه محمد نبوی، تهران: نشر آگه.
- مک کوایل، دنیس (۱۳۸۵) نظریه ارتباطات جمعی، ترجمه پرویز اجلالی، چاپ دوم، تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه ها.
- مهدی زاده، سیدمحمد (۱۳۸۳) «بازنمایی ایران در مطبوعات غرب: تحلیل انتقادی گفتمان نیویورک تایمز، گاردین، لوموند و دی ولت ۲۰۰۰-۱۹۹۷»، رساله دکتری علوم ارتباطات، دانشگاه علامه.
- مهدی زاده، سیدمحمد (۱۳۸۷) رسانه ها و بازنمایی، چاپ اول، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: دفتر مطالعات و توسعه رسانه ها.
- مهدی زاده، سیدمحمد (۱۳۹۲) نظریه های رسانه: اندیشه های رایج و دیدگاه های انتقادی، چاپ سوم، تهران: همشهری .
- هال، استوارت (۱۳۹۱) معنا، فرهنگ و زندگی اجتماعی، ترجمه: احمد گل محمدی، چاپ اول، تهران: نشر نی.
- Breakwell, G. (1992). Social Representation and Social Identity. Paper presented at the first International Conference on Social Representation.
- Edward, s. (1978). Orientalism. New York: pantheon Book.
- KilaniI, M. (2008). Imagining the Arab Other: How Arabs and Non-Arabs View Each Other, Edited by Tahar Labib, I.B.Tauris.
- Laughey, D. (2007). Key Themes in Media Theory. New York, NY: McGraw Hill Publication.
- Stafford, G. a. (2003). THE MEDIA STUDENT 'S BOOK, 5TH EDITION, Branston press .
- Wikipedia. (2016, 11 03). Gogglebox, wikipedia: <https://en.wikipedia.org/wiki/Gogglebox>.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی